

Spomnim se

(Spomini iz življenja, dela in sploh iz OŠ Toneta Čufarja v 70. letih)

O jeseniških šolah je popisanih mnogo strani, polne so podatkov, imen in datumov. V tem zapisu vsega tega ne bo, tu bo prostor za nekaj tistega, kar najbrž še ni bilo zapisano.

Obe jeseniški šoli, Prežihov Voranc in Tone Čufar, sta do šolskega leta 1979/80 domovali v stavbi na Tomšičevi ulici, ena v vzhodni, druga v zahodni polovici zgradbe. Učenci so bili nekako razdeljeni, in sicer: v OŠ P. Voranc so hodili učenci s spodnjega dela Jesenic, iz Plavškega rovta, Planine pod Golico in s Hrušice, v OŠ T. Čufar pa s Plavža in Blejske Dobrave. Le tu in tam je bila kaka izjema. Tudi veliko učiteljev je stanovalo na Plavžu v novih blokih in stolpnica. Na delo smo hodili peš ali se vozili z avtobusi, ki takrat niso prazni vozili po mestu, obratno, zelo so bili polni in ob določenih urah si imel srečo, da si se zdrenjal noter. O kakih šolskih avtobusih ali dijaških kartah ni bilo govora. Plačevali smo sproti.

Učitelji obeh šol smo bili v spoštljivih odnosih, zato še zdaj ne razumem, da smo se ob vstopu v šolsko stavbo razšli hladno, največkrat brez besed. Ne vem, ali je temu botrovala tekmovalnost ali kaj. Sama je nisem zaznala. Morda sem bila premlada za razne »igrice«, ki so jih nekateri omenjali.

Naš tedanji ravnatelj je bil strogi Janez Svoltjšak. Ne vem, če je bil res tako strog, kot so ga označili, meni se ni zdel. Hotel je le red in dobro strokovno delo. Ni imel dlake na jeziku, če je kdo hotel zaobiti pravila. Dobro delo je znal tudi pohvaliti, redko sicer, a vendarle, kar je bilo za pohvaljenega neprijetno zaradi nekaterih kolegov. Pred 50 leti smo delali precej drugače, zagotovo več, energijo smo razdajali tudi za aktivnosti, ki danes nimajo ne cene ne pomena. A tako je že moralo biti, saj ima vsak čas svoje posebnosti, zahteve in prioritete.

Podrobne učne načrte smo tedaj ustvarjali učitelji sami, in sicer na podlagi okvirnih usmeritev. S kolegico in dobro prijateljico Ančko sva se vestno lotili dela. Najbolj zanimivo je bilo, da sva se komaj »zbasali« za mizo, ker sva bili obilni v zadnjih mesecih nosečnosti. Kljub utrujenosti sva se veliko smejali, ko sva še nerojenima otrokoma dajali znanje iz materinščine, iz slovenskega jezika. Tako sva rekli, da nama je bilo laže.

Tudi tiskanih priznanj in pohval nismo imeli, vsaj spomnim se jih ne. Ravnatelj Svvoljšak je pridobil likovnika Slavka Ileniča, da je izdelal zelo lepa priznanja. Učencem, ki so jih prejeli za odlično učenje in vsestransko delo na interesnem področju, so se oči veselo svetile ob prejemu. Premnogim so bila ta odličja spodbuda za še boljše delo. Kolega Slavko je bil odličen likovnik z zelo širokim strokovnim znanjem. Vnesel je mnoge novosti tako pri pedagoškem delu z učenci kot v šolo kot celoto. Mislim, da so se te odličnosti navzeli mnogi kolegi. Vsi smo bili ponosni, ko je izdelal še znak šole.

V tistih časih je bila na visokem nivoju FBZ (Finžgarjeva bralna značka). Vem, da jo mnogi tedanji učenci hranijo kot dragocen spomin. Bila je zares priborjena, saj so ne le prebrali določeno število literarnih del, o njih je bilo potrebno kar nekaj napisati, ob koncu pa pred tričlansko strokovno komisijo odgovoriti na dana vprašanja. To

je bil res dogodek ne le za učence, tudi za učitelje, ki smo jih za tekmovanje navdušili in prijavi. Dobili smo posebno knjižico z vsakoletnim vpisom ob pridobljeni znački: bronasti, srebrni in zlati. Knjižico smo spreminjali, sama vem za tri variante. Le-te nam je izdelal kolega Slavko. Značka, glava pisatelja Finžgarja, pa je ostala ves čas enaka. Kako je zdaj, po toliko letih, ne vem, prav gotovo pa so vse prilagodili času.

Odmevna novost na šoli je bila stena nad učilnicami v pritličju. Likovnik Slavko je iz stiropora izrezal črke, nato pa je imena najboljših učencev prilepil na steno. Navdušenje učencev je prešlo tudi na starše. Kot zanimivost naj povem, da je likovnik v zahvalo za obsežno in odmevno delo dobil torbo. Danes si tega ne moremo zamišljati, ker nekaj velja le denar. A vselej ni bilo tako in tistih časov se s ponosom spominjam.

Posebno mesto v srcih deklamatorjev je imel tudi obisk pesnika Mileta Klopčiča. S svojo učiteljico so pripravili recital pesmi, ki so jim bile zelo všeč. Tako so bili resni,

Priznanje učencem, ki ga izdelal učitelj likovnega pouka Slavko Ilenič.

tako zagnani! Še danes se jih živo spominjam. Pesnik je vzhičen sledil recitalu, v katerega smo vsi skupaj vložili vse svoje znanje, vse najboljše. A glej ga zlomka! Prav na tem nastopu je ena učenka dobila epileptični napad, a nastopajoči so recital prav profesionalno nadaljevali do samega zaključka. Pesnika je še posebej ganila Albinca, ki je deklamirala pesem Nezakonska mati. Drobna deklica! Pesnik se kar ni mogel dovolj načuditi. Zahvalil se je za tako lepo izveden recital njegovih pesmi. Pohvale so veliko pomenile ne le nastopajočim, ampak tudi meni, njihovi učiteljici.

Spomnim se tudi ene od težjih preizkušenj naše pedagoške zrelosti, v kakršne so nas včasih pahnili vročekrvni učenci, ki pa jih ni bilo veliko. Na dolgem hodniku smo v glavnih odmorih skrbeli, da so učenci na klopcah pred učilnicami v miru pomalicali. Po malici pa so kdaj pa kdaj zapele pesti. Ko je enkrat kolegica Ančka vlekla narazen dva razgreteža, jo je eden pošteno klofnil. Tega dobra učiteljica in odličen človek ne bo nikoli pozabila. Še zdaj je ob spominu na dogodek močno prizadeta.

Zelo posebne so bile naše papirne akcije. Takega navdušenja danes ni opaziti. Papir so starši in učenci zbirali celo leto. Vključili so se tudi sosedje. Izpraznili so vse drvarnice. Delovno vzdušje je z učencev prešlo na družine, ves blok in cel kraj. Ob eni papirni akciji je učenec z Murove papir pripeljal kar z lojtrnikom, v katerega je vpregel vola. Nepozabno! Ena papirna akcija je prinesla kar 50 ton papirja, zato je postala odmevna. A tako je bilo nekajkrat. Najbolj uspešni učenci z največ kilogrami papirja so enkrat šli na izlet v Podčetrtek, enkrat v Kumrovec, drugih se ne spomnim. Vem le, da so Čufarjevi rekordno tonažo nekaj let držali v svojih rokah.

A stavba »stare šole«, ki je skrivala v sebi toliko veselja, hrepenenja, ponosa, včasih strahu, je začela »pokati po šivih«, kot pravimo. Zato so se občinski možje odločili za gradnjo nove šole na Plavžu. Zgradili so jo s pomočjo samoprispevka. Do konca pa se niso izrekli, katera šola se bo selila v nove prostore. Najbrž so se bali, da bi se zmanjšale aktivnosti, da bo manj spisov in likovnih izdelkov. V teh prispevkih, ki naj bi ljudi prepričali, da bi rekli JA za samoprispevek, je bilo veliko truda in znanja učiteljev in učencev.

Končno je padla odločitev, na Plavž se je v nove prostore selila OŠ T. Čufar. Do selitve v že dokončani del nove stavbe je prišlo v šolskem letu 1978/79 za učence od 1. do 4. razreda, s šolskim letom 1979/80 pa smo šolo napolnili vsi, četudi so še celo leto pela kladiva in druga orodja, saj so delavci še zaključevali dela.

Zelo smo se veselili nove šole, slovo od stare pa je bilo vendarle žalostno. A nova stavba je bila velika, svetla, imela je veliko dvorano, dve telovadnici, bazen ter veliko jedilnico. Kaj bi si več žele! Tako smo hitro pozabili staro šolo in se veselili nove. Nova šola na Plavžu je bila velika pridobitev za učence, učitelje, starše, za ves kraj. Z njo so Jesenice dobile prvo celodnevno osnovno šolo.

Osnovna šola Tone Čufar; 1.september 1980 (fototeka GMJ)